

Vleermuisonderzoek

Project Paasberg Ede

Onze referentie: 255357-II

Colofon

Opdrachtgever

Woningcorporatie Woonstede
De heer N. Puttman
Postbus 191
6710 BD EDE

Dossiergegevens

Onze referentie:	255357-II
Uw referentie:	10.0127
Status rapport:	v1.0

Projectteam

Projectverantwoordelijke:	Dennis Slotboom
Consulent:	Cor 't Lam
Vakspecialist:	Dennis Slotboom
Kwaliteitsmanager:	Günther Rutten

Contactgegevens

info@CobraEcoadviseurs.nl
www.CobraEcoadviseurs.nl
T. 088 - 262 72 00

Centraal postadres

Rechtestraat 12
5455 GE Wilbertoord

Bedrijfsgegevens

KvK Eindhoven 17273124
Btw-nr. NL 8217.57.192.B01
Rabobank 15.49.31.039

Project 255357-II v1.0
21 september 2015

Samenvatting

In opdracht van Woningcorporatie Woonstede heeft Cobra ecoadviseurs bv een vleermuisonderzoek uitgevoerd in het projectgebied Paasberg in Ede. Dit onderzoek is uitgevoerd omdat in het projectgebied nieuwbouw wordt gerealiseerd en het bestaande groen verdwijnt. Uit een eerder uitgevoerde quickscan natuur (kenmerk: quickscan Natuur 255357-I Paasberg Ede) is gebleken dat het projectgebied mogelijk een belangrijke functie vervult als foerageergebied voor vleermuizen. U wilt weten hoe te handelen binnen het kader van de Flora- en faunawet.

Resultaten

Het projectgebied wordt gebruikt door slechts één of twee exemplaren van gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) als foerageergebied. Gewone dwergvleermuis is een soort die typisch gebruik maakt van verblijfplaatsen in gebouwen en niet in bomen. Van deze soort hebben wij in het projectgebied dan ook geen verblijfplaatsen vastgesteld. Wij hebben enkele waarnemingen gedaan van rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) en laatvlieger (*Eptesicus serotinus*). Het betreft incidentele waarnemingen van slechts passerende exemplaren.

De Flora- en faunawet

Alle vleermuizen zijn strikt beschermd door de Flora- en faunawet. Ook als gebieden essentieel zijn voor vleermuizen om er te foerageren geniet een dergelijk gebied strenge bescherming. Maar voor een opportunistische soort als gewone dwergvleermuis is hier echter geen sprake van een essentieel foerageergebied. In de directe omgeving zijn talrijke alternatieven om te foerageren.

Advies

Wij adviseren in het kader van zorgvuldig handelen de aanwezige beplantingen reeds in het komende winterseizoen te verwijderen, zodat dit gebeurt in de periode dat vleermuizen elders in winterrust zijn. Verder zijn geen bijzondere maatregelen noodzakelijk.

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Situatie en planvorming	5
3	Werkwijze	7
4	Onderzoek en resultaten	8
5	Conclusie	10
6	Advies	11

Inleiding

In opdracht van Woningcorporatie Woonstede heeft Cobra ecoadviseurs bv een vleermuisonderzoek uitgevoerd. Het onderzoek is uitgevoerd in het projectgebied Paasberg aan de Bunschoterweg in Ede. Dennis Slotboom heeft het veldwerk uitgevoerd 8 juli en 2 september 2015.

Aanleiding en doel

Dit onderzoek moet uitgevoerd worden in verband met de voorgenomen nieuwbouw in het projectgebied, waarbij het groen verdwijnt. Uit een recent uitgevoerde quickscan (kenmerk: quickscan Natuur 255357-I Paasberg Ede) blijkt dat vleermuizen het projectgebied waarschijnlijk gebruiken als foerageergebied. Om dit vast te stellen, moet een nader onderzoek plaatsvinden. Als uit het nader onderzoek blijkt dat vleermuizen het projectgebied als essentieel onderdeel van een foerageergebied gebruiken, moeten mitigerende maatregelen getroffen worden. Zijn mitigerende maatregelen niet afdoende, dan moet mogelijk een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet worden aangevraagd.

Onderzoeksvragen

Wij beantwoorden met dit onderzoek de volgende onderzoeksvragen:

- Welke soorten vleermuizen maken gebruik van het projectgebied?
- Wat is de waarde van het projectgebied als foerageergebied?
- Is een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet nodig?

Hebt u na het lezen van dit rapport nog vragen?

Neem dan gerust contact met ons op. Wij zijn bereikbaar op 088-262 72 00.

Uw veelzijdig specialist,

Dennis Slotboom

Teamleider ecoadviseurs

European Tree Technician

Specialist natuur en ecologie

Wageningen, 21 september 2015

Project 255357-II v1.0

21 september 2015

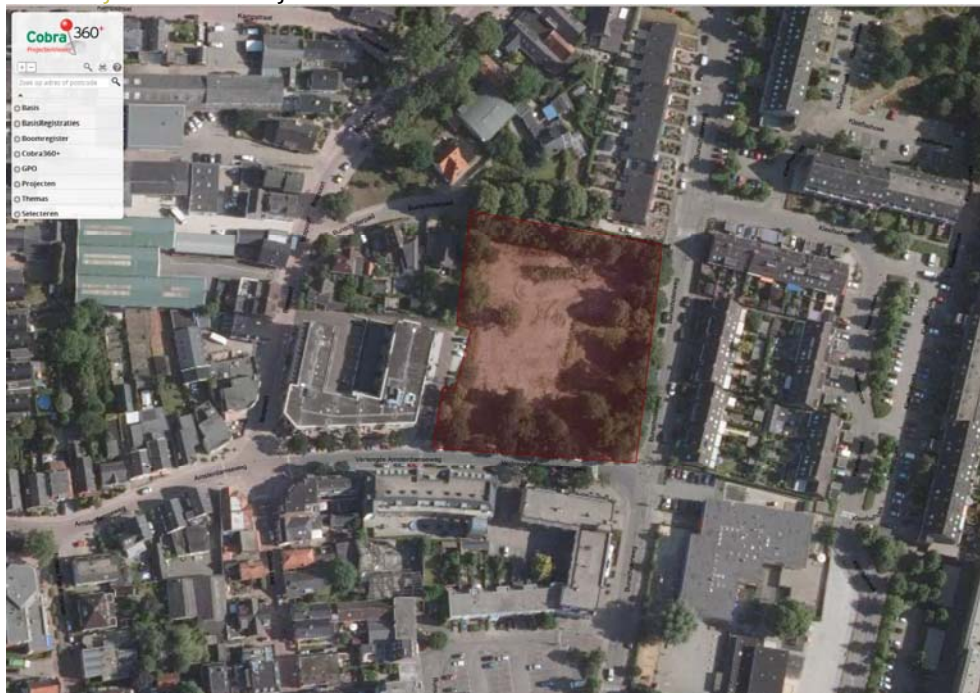
2

Situatie en planvorming

Onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied bevindt zich in de bebouwde kom van Ede. Op afbeelding 1 is het onderzoeksgebied globaal gemarkeerd.

Afbeelding 1. Onderzoeksgebied

De situatie

Het betreft een braakliggend terrein. Enkele jaren geleden stond in het projectgebied een schoolgebouw dat inmiddels is gesloopt. De beplantingsvakken rondom het voormalige schoolgebouw zijn nog steeds aanwezig. In deze vakken staan heesters en bomen. Het overige terrein is begroeid met een gras- en kruidenmengsel. Op foto 1 t/m 3 is de situatie afgebeeld.

Planvorming

Op het terrein wordt nieuwbouw gerealiseerd. Er komen appartementen met een grote parkeerkelder. De bouw vangt in het eerste kwartaal van 2016 aan. De bestaande beplanting met bomen verdwijnt waarschijnlijk volledig.

Foto 1. Situatieoverzicht oostzijde terrein

Foto 2. Situatieoverzicht westzijde terrein

Foto 3. Situatieaanzicht zuidzijde terrein

3

Werkwijze

Vleermuisprotocol

Het onderzoek is uitgevoerd volgens het protocol vleermuisinventarisaties. Dit protocol is ontwikkeld door het Netwerk Groene Bureaus en goedgekeurd door zoogdiervereniging VZZ, Gegevens Autoriteit Natuur (GAN) en het Ministerie van Economische Zaken (EZ). RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, voorheen Dienst Regelingen) accepteert inventarisaties uitgevoerd volgens dit protocol als volledig.

Onderzoeksinspanning

Om het aantal onderzoeksronden te bepalen, is ervan uitgegaan dat het projectgebied mogelijk deel uitmaakt van een foerageergebied. Met het vleermuisprotocol als uitgangspunt betekent dit twee veldbezoeken van minimaal twee uur. Dit zijn twee avondbezoeken waarvan er één is uitgevoerd in de kraamperiode van vleermuizen.

Onderzoeksopzet

Tijdens een avondbezoek (wij zijn minimaal een half uur voor zonsondergang aanwezig) zijn we begonnen met een eerste rondgang en verkenning van het gebied en de directe omgeving daarvan. Wij hebben gelet op uitvliegende en foeragerende vleermuizen. Wij leggen vast wat voor gedrag de vleermuizen vertonen zoals langs vliegen, foerageren of het uiten van sociale roepen. Het gedrag geeft inzicht in de functionaliteit van het projectgebied voor vleermuizen.

Gebruikte apparatuur

Tijdens de inventarisatieronden hebben wij gebruikgemaakt van een batdetector van het type Petterson D240X. Met deze detector is het mogelijk om zowel naar het hetrodyne als het time-expension signaal te luisteren. Bij hetrodyning wordt 'live' het door de vleermuis geproduceerde geluid voor ons hoorbaar gemaakt. Op basis van dit geluid wordt een vleermuis op naam gebracht. Bij een aantal soorten is dit niet voldoende betrouwbaar. In dat geval wordt een fragment opgenomen en vertraagd afgespeeld, dit heet time-expension. De met de batdetector opgenomen geluiden worden later op de pc geanalyseerd met het programma Batsound.

Onderzoek en resultaten

Quickscan Natuur

Met de in 2015 opgestelde quickscan Natuur (kenmerk: quickscan Natuur 255357-I Paasberg Ede) is vastgesteld dat realisatie van nieuwbouw in potentie een negatieve invloed kan hebben op vleermuizen. Dit omdat vleermuizen misschien gebruik maken van het projectgebied als onderdeel van een foerageergebied. Zowel vleermuizen als hun gebruiks- en verblijfsfuncties in het gebied zijn streng beschermd door de Flora- en faunawet.

Onderzoeksronden

In totaal hebben wij twee avondbezoeken uitgevoerd. De twee bezoeken zijn uitgevoerd door Dennis Slotboom. In tabel 2 hebben wij de veldomstandigheden tijdens het veldwerk opgenomen.

Tabel 1. Inventarisatieronden

Datum	Moment	Weersomstandigheden
8 juli 2015	Avond (21.45 - 23.45 uur)	Droog, helder, 20°C, dalend naar 16°C
2 september 2015	Avond (20.15 - 22.30 uur)	Droog, half bewolkt, 15°C, dalend naar 13°C

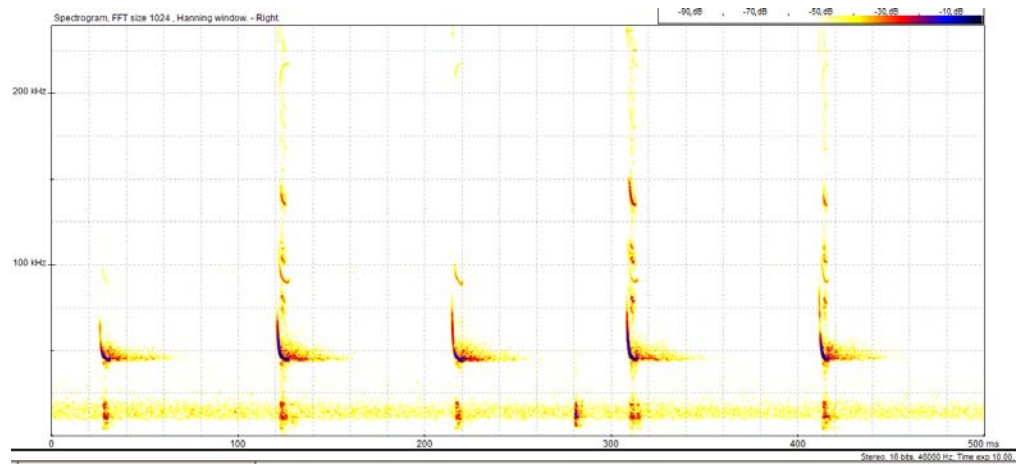
Waarnemingen avond 8 juli 2015

Een Na een paar minuten na zonsondergang hebben wij drie gewone dwergvleermuizen (*Pipistrellus pipistrellus*, zie afbeelding 2 voor spectogram) waargenomen. De dieren vlogen door het terrein en verdwenen in oostelijke richting. Vervolgens verscheen al snel een vierde exemplaar en dit exemplaar heeft zich gedurende het veldbezoek in het projectgebied, maar ook in de directe omgeving, opgehouden. Dit exemplaar vertoonde duidelijk foerageergedrag. Later op de avond hebben wij een enkele waarneming gedaan van een hoog overvliegende rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) en twee passerende laatvliegers (*Eptesicus serotinus*).

Waarnemingen avond 2 september 2015

Ook tijdens dit bezoek hebben wij uitsluitend waarnemingen gedaan van gewone dwergvleermuizen. Ditmaal verscheen vroeg in de avond slechts één exemplaar en dit exemplaar heeft zich gedurende vrijwel het gehele veldbezoek opgehouden in het projectgebied en de directe omgeving om er te foerageren. Op enkele momenten voegde zich een tweede exemplaar bij de eerste, maar het betreft slechts incidentele momenten. Ook nu is een incidentele waarneming gedaan van een passerende laatvlieger.

Afbeelding 2. Spectrogram gewone dwergvleermuis, opname in Ede op 8 juli 2015, 22.28 uur

Conclusie

In de inleiding hebben wij drie onderzoeksvragen genoemd. In dit hoofdstuk geven wij een antwoord op deze onderzoeksvragen en gaan wij in op de te nemen vervolgstappen.

De onderzoeksvragen zijn:

- Welke soorten vleermuizen maken gebruik van het projectgebied?
- Wat is de waarde van het projectgebied als foerageergebied?
- Is een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet nodig?

Welke soorten vleermuizen maken gebruik van het projectgebied?

Het projectgebied wordt gebruikt door één, soms twee exemplaren van gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*). Andere vleermuissoorten (laatvlieger en rosse vleermuis) hebben wij wel incidenteel waargenomen, maar van enige binding met het projectgebied is geen sprake.

Wat is de waarde van het projectgebied als foerageergebied?

Het projectgebied wordt weliswaar duidelijk gebruikt door één exemplaar van gewone dwergvleermuis, maar gezien het feit dat het slechts één exemplaar betreft is geen sprake van een essentieel foerageergebied. Bovendien is voor een opportunistische soort als gewone dwergvleermuis in de directe omgeving ruim voldoende alternatief voorhanden. Deze soort neemt immers ook genoeg met achtertuinen en straatbeplantingen om er te foerageren.

Is een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet nodig?

Een ontheffing is niet nodig. Dit omdat:

- met het realiseren van de nieuwbouw en het verwijderen van het bestaande groen er geen essentieel foerageergebied verloren gaat;
- er in de directe omgeving talrijke alternatieven voorhanden zijn voor gewone dwergvleermuizen om er te foerageren.

De ingreep heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van de soort. Om verstoring van vleermuizen te voorkomen is het wel noodzakelijk het groen te rooien in de periode dat vleermuizen in winterrust zijn.

6

Advies

Wij adviseren de bomen en struiken te kappen in de periode dat vleermuizen in winterrust zijn zodat vleermuizen niet in de actieve periode geconfronteerd worden met het ineens niet meer aanwezig zijn van groen. Een veilige werkperiode is tussen 15 november en 15 maart.

Aanvullende maatregelen

Andere maatregelen zijn in het kader van de Flora- en faunawet en ten aanzien van vleermuizen niet nodig.

boomadviseurs by
Cobra

planadviseurs by
Cobra

ecoadviseurs by
Cobra

geoadviseurs by
Cobra

groenjuristen
Cobra

Centraal postadres

Rechtestraat 12
5455 GE Wilbertoord
T. 088 - 262 72 00

Voor meer informatie over
Cobra bezoek onze websites

www.Cobra-Adviseurs.nl
info@Cobra-Adviseurs.nl